

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 24.7.2014
COM(2014) 488 final

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

Tweede verslag over de vorderingen van Kosovo* om volgens het stappenplan visumliberalisering mogelijk te maken

{SWD(2014) 251 final}

*

* Deze verwijzing laat de standpunten over de status van Kosovo onverlet, en is in overeenstemming met Resolutie 1244/1999 van de VN-Veiligheidsraad en het advies van het Internationaal Gerechtshof over de onafhankelijkheidsverklaring van Kosovo.

1. INLEIDING

Op 19 januari 2012 is de Commissie een dialoog over visumliberalisering met Kosovo aangegaan. Op 14 juni 2012 heeft zij de regering van Kosovo een stappenplan voor visumliberalisering doen toekomen. In dat stappenplan worden alle wetgevende en andere maatregelen vermeld die Kosovo moet vaststellen en uitvoeren om vorderingen te maken op het gebied van visumliberalisering.

De Commissie heeft op 8 februari 2013 het eerste voortgangsverslag in het kader van de visumdialog met Kosovo vastgesteld². Dat verslag bevatte een beoordeling van de vorderingen van Kosovo, aanbevelingen voor de Kosovaarse autoriteiten en statistische gegevens over de te verwachten migratie- en veiligheidseffecten van visumvrijstelling.

Op 12 februari 2013 heeft de Commissie de tweede bijeenkomst met hogere Kosovaarse ambtenaren gehouden. De derde bijeenkomst vond plaats op 29 juli 2013 en de vierde op 16 juni 2014.

Dit is het tweede verslag waarin de Commissie de vorderingen beoordeelt die Kosovo heeft gemaakt ten aanzien van de voorwaarden van het visumstappenplan. Het geeft een samenvatting van de meest relevante ontwikkelingen betreffende nieuwe of gewijzigde wetgeving en de tenuitvoerlegging daarvan, en formuleert aanbevelingen voor de Kosovaarse overheid. Het gaat vergezeld van een werkdocument van de diensten van de Commissie waarin de in dit verslag genoemde ontwikkelingen uitvoeriger worden beschreven. Het werkdocument besteedt ook aandacht aan de mogelijke gevolgen van visumliberalisering voor veiligheid en migratie.

Bij het opstellen van dit verslag en het werkdocument is gebruikgemaakt van de verslagen van de Kosovaarse regering, de verslagen van deskundigen van de EU-lidstaten die in december 2013 en maart 2014 aan beoordelingsmissies hebben deelgenomen, informatie die is ontvangen van de EU-vertegenwoordiging in Kosovo en Eulex, statistieken die door Eurostat zijn verzameld en statistieken die van EU-lidstaten afkomstig zijn.

In het verslag en het werkdocument worden aanbevelingen geformuleerd voor beleidsgebieden waarop verdere hervormingen, met betrekking tot zowel de wetgeving als de uitvoering daarvan, vereist zijn om de visumregeling te kunnen liberaliseren.

De dialoog over visumliberalisering wordt gevoerd zonder af te doen aan het standpunt van de EU-lidstaten over de status van Kosovo.

2. VEREISTEN INZAKE OVERNAME EN RE-INTEGRATIE

2.1. Overname

Het rechtskader inzake overname is in Kosovo aanwezig. Kosovo is blijven werken aan de onderhandelingen over en sluiting van overnameovereenkomsten met de lidstaten van de EU, de met Schengen geassocieerde landen, de belangrijkste doorreislanden en de landen van herkomst van onregelmatige migratie³.

De overnameprocessen functioneren goed. De behandeling van aanvragen is verbeterd en het aantal in behandeling zijnde gevallen geeft niet langer aanleiding tot bezorgdheid. De overname van Kosovaarse burgers verloopt over het algemeen goed. Over de overname van onderdanen van derde landen en staatloze personen zijn onvoldoende gegevens beschikbaar.

² COM(2013) 66 final.

³ Kosovo heeft recentelijk overnameovereenkomsten ondertekend met Estland, Kroatië, Liechtenstein, Zwitserland, Noorwegen, Albanië en Montenegro.

Aanbevelingen:

- de onderhandelingen over en sluiting van overnameovereenkomsten met geïnteresseerde EU-lidstaten en de belangrijkste doorreislanden en landen van herkomst van onregelmatige migranten voortzetten;
- uit alle EU-lidstaten Kosovaarse burgers, onderdanen van derde landen en staatlozen die niet langer aan de voorwaarden voor toegang en verblijf in die staten voldoen, blijven overnemen;
- de noodzakelijke maatregelen nemen om de overname van kwetsbare personen te faciliteren.

2.2. Re-integratie

De regelgeving inzake re-integratie is in 2013 gewijzigd door invoering van rechtsmiddelen en een rechtsgrondslag voor een commissie van beroep. De leden van de commissie van beroep zijn benoemd.

De regering van Kosovo blijft het re-integratiefonds financieren. In 2013 is daarvoor 3,2 miljoen euro uitgetrokken. Ongeveer 1,7 miljoen euro is gebruikt voor rechtstreekse financiële bijstand aan begunstigden en een miljoen euro is aan het ministerie van Milieuzaken en Ruimtelijke Ordening overgemaakt voor de renovatie en bouw van huisvesting voor repatrianten. De autoriteiten lijken zich meer te richten op noodvoorzieningen voor re-integratie dan op duurzame voorzieningen.

Slechts personen die Kosovo vóór 28 juli 2010 hebben verlaten en binnen een bepaalde termijn⁴ een aanvraag hebben ingediend, komen voor steun uit het re-integratiefonds in aanmerking. Anderen komen in aanmerking voor basisvoorzieningen of sociale bijstand van de gemeenten. De nu geldende afsluitdatum wordt steeds meer een hindernis voor duurzame re-integratie, aangezien een toenemend aantal na juli 2010 vertrokken repatrianten niet in aanmerking komt voor een uitkering uit het fonds. Door de afsluitdatum te wijzigen en re-integratievoorzieningen voor de lange termijn voorop te stellen, zou Kosovo de duurzame re-integratie van zijn teruggekeerde burgers mogelijk maken.

Het dossierbeheersysteem voor re-integratie is sinds januari 2013 in werking en sinds april 2013 hebben alle gemeenten toegang. Het systeem maakt een basisregistratie mogelijk, maar voorziet niet in een follow-upmogelijkheid. Alle gemeentelijke terugkeer- en gemeenschapsbureaus hebben richtsnoeren en opleiding gekregen voor het gebruik van het systeem.

Teruggekeerde kinderen hebben toegang tot onderwijs, hoewel taalcursussen en andere ondersteunende taalvoorzieningen niet op systematische basis beschikbaar worden gesteld. De verlening van gezondheidszorg kan verder worden verbeterd; met name is het plaatselijke medische personeel niet altijd in staat om gezondheidsproblemen van teruggekeerde personen te diagnosticeren.

Aanbevelingen:

- met het re-integratiefonds meer nadruk leggen op duurzame re-integratiediensten, zoals onderwijs, beroepsopleiding, bijstand voor werkzoekenden en huisvesting, en minder op noodmaatregelen;
- overwegen de afsluitdatum voor voorzieningen uit het re-integratiefonds te wijzigen;

⁴

Twaalf maanden na terugkeer.

- een dossierbeheersysteem voor re-integratie ontwikkelen dat het mogelijk maakt voor alle geregistreerde begunstigen na te gaan welke voorzieningen zij hebben gebruikt;
- de coördinatie met internationale organisaties opvoeren om overlap te voorkomen bij de bijstandsverlening aan teruggekeerde burgers.

3. BLOK 1: DOCUMENTBEVEILIGING

In februari 2014 is een nieuw bevolkingsregistratiesysteem van start gegaan, dat gebruikmaakt van één centrale database. Momenteel wordt parallel gebruikgemaakt van de papieren registers en de database. Er zijn aanzienlijke problemen wat betreft de consistentie en nauwkeurigheid van de in het bevolkingsregistratiesysteem geregistreerde gegevens, aangezien het systeem toelaat dat voor eenzelfde gebeurtenis certificaten worden afgegeven met verschillende of onnauwkeurige gegevens. De wijze waarop papieren dossiers worden opgeslagen, verschilt van gemeente tot gemeente, en verlies van gegevens is niet uitgesloten.

De uit Servië teruggebrachte registers zijn gescand en als afbeelding in het systeem ingevoerd. Deze gegevens kunnen op verzoek worden ingezien en voor controledoeleinden worden gebruikt.

In december 2013 heeft Kosovo secundaire wetgeving vastgesteld die het mogelijk maakt om op verzoek uittreksels uit het bevolkingsregister af te geven in andere alfabetten, zoals Cyrillisch, en talen, zoals Bosnisch en Turks.

Aanbevelingen:

- het bevolkingsregistratiesysteem aanzienlijk verbeteren met het oog op de kwaliteit en de consistentie van de daarin opgeslagen gegevens, zo nodig door deze te controleren aan de hand van de gecertificeerde kopieën van de uit Servië teruggezonden registers;
- voor interoperabiliteit zorgen tussen de databases van reisdocumenten, identiteitskaarten en de rechtshandhavingsautoriteiten;
- operationele standaardprocedures uitwerken voor het opslaan en inbinden van de onderliggende documenten.

4. BLOK 2: GRENSBEHEER EN MIGRATIEBEHEERSING

4.1. Grensbeheer

Ten aanzien van geïntegreerd grensbeheer is aanzienlijke vooruitgang geboekt. In september 2013 is de wet inzake grenstoezicht en -bewaking aangepast aan het acquis en de nieuwe wet inzake samenwerking tussen de agentschappen in werking getreden. De nieuwe strategie en het nieuwe actieplan inzake geïntegreerd grensbeheer zijn goedgekeurd. Het basisrechtskader is aanwezig.

De samenwerking met de buurlanden is verbeterd. Er is vooruitgang geboekt met de afbakening van de grens met Montenegro: 70 km is inmiddels afgebakend en er resteert nog slechts 9 km.

Kosovo werkt met Frontex samen op het gebied van informatie-uitwisseling, risicoanalyse, capaciteitsopbouw en opleiding. Kosovo heeft in 2013 een contactpunt aangewezen voor de contacten met Frontex op het gebied van risicoanalyse.

De grensdoorlaatposten zijn voldoende toegerust voor het uitvoeren van eerste- en tweedelijnscontroles. De personeelsbezetting van de grenspolitie en de douane is voldoende om de verkeersstromen en het personenverkeer te beheersen. In de praktijk worden er bij de uitgangen van de doorlaatposten geen systematische grenscontroles uitgevoerd.

In januari 2013 is een nationaal centrum voor grensbeheer opgericht. Dit centrum bestaat uit personeel van alle bij het grenstoezicht betrokken autoriteiten en is belast met de uitvoering van strategische en operationele risicoanalyses op centraal niveau, uitwisseling van informatie en gegevensbescherming. Op plaatselijk niveau worden risicoanalyses verricht aan de grensdoorlaatposten, maar het praktische nut van dit analysehulpmiddel is beperkt.

Kosovo is nog steeds een belangrijk doorreisgebied voor onregelmatige migratie en mensenhandel. Het aantal gevallen van facilitering van onregelmatige migratie, mensenhandel of drugshandel dat wordt ontdekt en onderzocht, is nog steeds klein⁵.

Aanbevelingen:

- streven naar voltooiing van de grensafbakening met Montenegro;
- systematische grenscontroles uitvoeren aan zowel in- en uitgangen van de grensdoorlaatposten, de reikwijdte van het inreis-/uitreisregister verduidelijken en operationele standaardprocedures uitwerken voor de registratie van reizigers;
- zorgen dat het voedsel- en veterinaire agentschap op alle grensdoorlaatposten internettoegang heeft;
- zorgen voor regelmatige actualisering van de modellen van reisdocumenten op elke grensdoorlaatpost;
- voldoende apparatuur voor grenstoezicht beschikbaar stellen;
- de toepassing van risicoanalyse verruimen, met name bij het plannen van operationele acties;
- onregelmatige migratie en mensenhandel in grensoverschrijdend verband voorkomen.

4.2. Migratiebeheersing

Kosovo heeft in 2013 een aantal wetten herzien en goedgekeurd die het rechtskader voor migratiebeheersing vormen, waaronder de vreemdelingenwet, de burgerschapswet en de asielwet. De nieuwe wetgeving voert definities in die in overeenstemming zijn met die in de EU-wetgeving. Momenteel is visumafgifte in het buitenland alleen mogelijk in Turkije en Albanië, maar de technische voorbereidingen voor de invoering van het visuminformatiesysteem van Kosovo op andere diplomatieke vertegenwoordigingen zijn in gang gezet.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft in 2013 1 miljoen euro uitgetrokken voor de bouw van een nieuw detentiecentrum, dat naar verwachting eind 2014 operationeel zal zijn.

In december 2012 heeft Kosovo een nieuwe database voor migratie en asiel opgezet. Deze is echter nog niet volledig operationeel en is nog niet gekoppeld aan andere databases die migratiegegevens bevatten. De toegang van de autoriteiten tot de database wordt door de vreemdelingenwet geregeld.

In oktober 2013 zijn een nieuwe nationale migratiestrategie en een actieplan vastgesteld en is een nationale toezichthouder voor migratie opgericht.

Aanbevelingen:

- doorgaan met de tenuitvoerlegging van het rechtskader; erop toezien dat de procedurele waarborgen voor detentie, verwijdering en terugkeer in acht worden genomen;

- het visuminformatiesysteem van Kosovo invoeren op alle diplomatieke en consulaire posten;
- overwegen een integratiestrategie en actieplan te ontwikkelen voor de integratie van vreemdelingen in de samenleving;
- een detentiecentrum voor gedetineerde buitenlanders bouwen;
- overwegen een tijdslimiet in te voeren voor de accommodatie van buitenlanders op de internationale luchthaven van Prishtina/Priština;
- doorgaan met de ontwikkeling van de migratie- en asielsdatabase; alle betrokken autoriteiten toegang verlenen tot de database;
- de interoperabiliteit van de databases inzake migratie en asiel verbeteren;
- doorgaan met de ontwikkeling van een uitgebreid migratieprofiel.

4.3. Asiel

In juli 2013 is een nieuwe asielwet goedgekeurd en is de bijbehorende secundaire wetgeving gewijzigd. De rechten en plichten van asielzoekers en personen die bescherming genieten, zijn in overeenstemming met het acquis. De beschikbaarstelling van tolkendiensten moet worden verbeterd. De rol van het bureau van de hoge commissaris voor vluchtelingen is aangepast aan de bepalingen van de richtlijn asielprocedures en het verdrag van Genève.

Aanbevelingen:

- toezien op de beschikbaarheid van tolken en de mogelijkheid van vertolking op afstand overwegen;
- de relevante databases (zoals het grensbeheersysteem, het Kosovaarse visuminformatiesysteem en de asielsdatabase) onderling koppelen.

5. BLOK 3: OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Het nieuwe strafrechtkader is op 1 januari 2013 in werking getreden. In maart 2013 hebben de Kosovaarse autoriteiten de eerste evaluatie van het nieuwe strafrechtstelsel uitgevoerd. Het stelsel kan worden verbeterd door voor meer coördinatie te zorgen en voor alle instellingen een gemeenschappelijke aanpak in te voeren. Er is een controlemechanisme opgezet, maar er zijn nog onvoldoende gegevens, en de prioriteitenstelling voor de aanpak van belangrijke zaken met betrekking tot georganiseerde misdaad en corruptie laat te wensen over.

Wat de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht betreft, kan worden gemeld dat het aantal openbare verklaringen van politici over strafrechtprocessen aanzienlijk is gedaald. Het is nog steeds een ernstig probleem dat rechters en aanklagers in de media worden lastiggevallen. Hetzelfde geldt voor intimidatie van getuigen.

Aanzienlijke vooruitgang is geboekt ten aanzien van de professionalisering en de personeelsbezetting van de Kosovaarse politie en douane. De capaciteit van het openbaar ministerie en de rechtbanken moet worden versterkt. Deze organisaties hebben met een gebrek aan middelen te kampen en ondervinden problemen bij het vervullen van vacatures, met name wanneer deze gereserveerd zijn voor personen die tot een minderheid behoren. Er zijn onvolkomenheden in de procedure voor de benoeming van rechters en aanklagers. De vier belangrijke wetten die in januari 2013 in Kosovo in werking zijn getreden, moeten worden geharmoniseerd wat de criteria voor de benoeming en het ontslag van rechters en aanklagers betreft. Er is nog een aanzienlijke achterstand bij de afhandeling van rechtszaken, hoewel enige vooruitgang is geboekt met het wegwerken daarvan.

Kosovo heeft nog geen elektronisch strafregister. De dossiers over de strafrechtelijke achtergrond van personen worden nog op individuele basis op papier bijgehouden. De regering heeft het voornemen om in 2014 een strafrechtelijk informatiesysteem op te zetten.

Het gerechtelijk apparaat beschikt niet over een geïntegreerd dossierbeheerssysteem waarmee zaken in alle fasen kunnen worden gevolgd (verzamelen van inlichtingen, onderzoek, vervolging, veroordeling en ontneming van vermogensbestanddelen). De regering is in 2014 met een proefproject voor de ontwikkeling van zo'n systeem begonnen.

In maart 2013 heeft de regering haar goedkeuring verleend aan een nieuwe strategie en een actieplan voor inlichtingengestuurd politiewerk. De eerste dreigingsbeoordeling inzake zware en georganiseerde criminaliteit in Kosovo werd in maart 2014 gepubliceerd. De toepassing van inlichtingengestuurd politiewerk moet worden uitgebreid, de verdere ontwikkeling van analytische vaardigheden bevordert en de samenwerking tussen instanties geïntensiveert.

Er is een wetsontwerp inzake interceptie opgesteld met de algemene beginselen en interinstitutionele verantwoordelijkheden voor wettige interceptie door middel van elektronische apparatuur. Deze wet moet worden goedgekeurd en de te volgen procedures moeten bij secundaire wetgeving worden vastgesteld.

In 2013 is secundaire wetgeving vastgesteld met begeleidende maatregelen voor de wet inzake de bescherming van getuigen. Het bevoegde directoraat van de politie beschikt over voldoende personeel en zijn eigen begroting. Kosovo moet in gevoelige zaken internationale herhuisvesting van getuigen overwegen.

In januari 2014 heeft de regering een strategie ter voorkoming van het witwassen van geld en het financieren van terrorisme vastgesteld. De eenheid financiële inlichtingen is voornemens de personeelsbezetting te versterken, zodat zij al haar taken kan uitvoeren. Het aantal meldingen van verdachte transacties is nog steeds hoog, maar er zijn geen veroordelingen wegens witwassen gemeld.

In maart 2013 is een nieuwe wet goedgekeurd waarbij de bevoegdheden inzake de confiscatie van vermogensbestanddelen worden verruimd. De wet voorziet in de confiscatie van vermogensbestanddelen die niet rechtstreeks afkomstig zijn van een strafbaar feit waarvoor de betrokkene is veroordeeld. Ook voorziet de wet in omkering van de bewijslast. De nieuwe wettelijke bepalingen maken het mogelijk middelen te confisqueren waarvan de betrokkene de herkomst niet kan verklaren. Confiscatie van vermogensbestanddelen is nog steeds zeer zeldzaam.

Kosovo blijft een locatie van doorvoer en opslag voor de handel in heroïne en marihuana⁶. De nieuwe bepalingen van het wetboek van strafrecht en het wetboek van strafvordering maken het mogelijk om doeltreffender drugsonderzoeken uit te voeren. De nationale drugscoördinator maakt gebruik van de bestaande structuren voor samenwerking tussen rechtshandhavingdiensten en het maatschappelijk middenveld. De activiteiten op het gebied van preventie, voorlichting en drugstoezicht zijn toereikend. De Kosovaarse politie heeft voldoende capaciteit voor de preventie van en het onderzoek naar drugsmokkel, maar het relatief kleine aantal definitieve veroordelingen wegens drugsmisdrijven blijft zorgwekkend.

In juli 2013 is de wet inzake de voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers goedgekeurd. De nationale coördinator voor de bestrijding van mensenhandel werkt samen met de bevoegde autoriteiten en het maatschappelijk middenveld.

⁶

<http://www.state.gov/j/inl/rls/nrcrpt/2013/vol1/204050.htm>
http://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/Studies/Illicit_DT_through_SEE_REPORT_2014_web.pdf

Er is een wetsontwerp opgesteld inzake schadevergoeding voor slachtoffers van misdrijven en er wordt gewerkt aan een nieuwe strategie voor de bestrijding van mensenhandel.

Kosovo is begonnen met de aanpak van wapensmokkel, maar de vernietiging van handvuurwapens verloopt nog steeds traag. Gezien het aantal wapens dat KFOR en andere autoriteiten de afgelopen jaren in beslag hebben genomen, moet er in Kosovo nog een aanzienlijk aantal wapens in omloop zijn.

De inspanningen van Kosovo ter bestrijding van terrorisme zijn functioneel. Buitenlandse strijders vormen nog een probleem: de Kosovaarse autoriteiten hebben veel informatie verzameld over Kosovaarse strijders in Syrië. Er is een wetsontwerp opgesteld inzake een verbod op de deelname aan gewapende conflicten. De regering is voornemens een actieplan op te stellen ter voorkoming van radicalisering en gewelddadig extremisme.

De strijd tegen corruptie is enigermate verbeterd, maar er zijn nog steeds nauwelijks concrete resultaten van rechtszaken te melden. De door de president van Kosovo geleide nationale raad voor de bestrijding van corruptie functioneert; de raad doet aanbevelingen en brengt verslag uit over corruptiebestrijding. Het is van groot belang dat Kosovo een staat van dienst opbouwt in de vorm van definitieve gerechtelijke uitspraken in corruptie- en witwaszaken.

Corruptie komt in Kosovo vooral vaak voor in verband met overheidsopdrachten. Er zijn op dit terrein twee bevoegde instanties: de commissie voor overheidsopdrachten en de toetsingsinstantie voor overheidsopdrachten. Het functioneren van de toetsingsinstantie kon niet goed worden beoordeeld, doordat de mandaatsperiode van deze jonge instantie is verstreken en er nog geen nieuwe personeelsleden zijn benoemd.

In augustus 2013 is de nieuwe wet inzake de financiering van politieke partijen goedgekeurd. De centrale kiescommissie is belast met de uitvoering van de wet en de registratie van politieke partijen. De kiescommissie heeft te kampen met een ernstige onderbezetting, wat de uitvoering van de wet in de toekomst kan belemmeren.

Eind 2014 zal de wet inzake de bescherming van persoonsgegevens naar verwachting worden gewijzigd. Het nationale bureau voor de bescherming van persoonsgegevens is in 2013 geraadpleegd over een aantal wetten en secundaire wetgeving. De capaciteit van het bureau moet worden uitgebreid. Kosovo moet secundaire wetgeving vaststellen op het gebied van gegevensbeveiliging en erop toezien dat alle wetsontwerpen betreffende de verwerking van persoonsgegevens door het nationale bureau voor de bescherming van persoonsgegevens worden getoetst. Kosovo moet overwegen verdere bewustmakingsmaatregelen op het gebied van gegevensbescherming door te voeren en het aantal gegevensbeschermingsfunctionarissen op plaatselijk niveau te vergroten.

Aanbevelingen:

- de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht verder uitbreiden door de vier belangrijke wetten die in januari 2013 in werking zijn getreden, te harmoniseren wat de criteria voor de benoeming en het ontslag van rechters en aanklagers betreft;
- erop toezien dat de vacatures bij de Kosovaarse Raad van Justitie en de Kosovaarse Raad voor Rechtsvervolgning worden vervuld;
- de achterstand bij de gerechten verminderen;
- een informatiesysteem voor het strafregister ontwikkelen en het beheer ervan op passende wijze regelen;

- een geïntegreerd dossierbeheerssysteem ontwikkelen waarmee strafrechtelijke zaken kunnen worden gevolgd vanaf de onderzoeksfase via de vervolgings- en veroordelingsfase tot aan de fase van de ontneming van vermogensbestanddelen;
- de informatie-uitwisseling tussen rechtshandhavingsautoriteiten en gerechtelijke autoriteiten verbeteren in het kader van inlichtingengestuurd politiewerk en de capaciteit en personeelsbezetting van deze autoriteiten vergroten;
- het wetsontwerp inzake interceptie goedkeuren en bij secundaire wetgeving operationele standaardprocedures vaststellen;
- de capaciteit voor het beschermen van getuigen met betrekking tot financiering en personeelsbezetting in stand houden en de internationale samenwerking versterken;
- het financieel onderzoek integreren in alle onderzoeken naar georganiseerde misdaad en corruptie;
- een staat van dienst opbouwen in de vorm van definitieve gerechtelijke uitspraken in zaken betreffende mensenhandel, wapensmokkel, drugshandel, corruptie, fraude bij overheidsopdrachten en witwassen, waarbij strafrechtelijke sancties ten uitvoer zijn gelegd en door misdrijven verkregen vermogensbestanddelen zijn ontnomen;
- zorgen voor ondersteuning van en bijstand aan de slachtoffers van mensenhandel;
- wijziging van de wet inzake overheidsopdrachten overwegen met het oog op de goede werking van de toetsingsinstantie voor overheidsopdrachten;
- de wet inzake de financiering van politieke partijen in het kader van verkiezingscampagnes uitvoeren; de personeelsbezetting van de centrale kiescommissie versterken;
- meer samenwerkingsovereenkomsten op het gebied van rechtshandhaving sluiten en de operationele samenwerking met de buurlanden en EU-lidstaten intensiveren;
- de samenwerking met Europol, Interpol en regionale rechtshandhavingsorganisaties voortzetten;
- meer overeenkomsten inzake wederzijdse rechtshulp in strafzaken sluiten met buurlanden en EU-lidstaten;
- verdere mogelijkheden voor samenwerking met Eurojust onderzoeken;
- secundaire wetgeving inzake gegevensbeveiliging ontwikkelen;
- zorgen dat het nationale bureau voor de bescherming van persoonsgegevens wordt geraadpleegd over alle toekomstige wetsontwerpen inzake de verwerking van persoonsgegevens, en de capaciteit van dit bureau versterken;
- meer voorlichting op het gebied van gegevensbescherming overwegen en het aantal gegevensbeschermingsfunctionarissen op plaatselijk niveau vergroten.

6. BLOK 4: GRONDRECHTEN IN VERBAND MET HET VRIJE VERKEER

Het rechtskader voor de grondrechten is nog steeds valide, maar de regering is voornemens het in overeenstemming met het acquis te verfijnen. Het bestaande rechtskader voor discriminatiebestrijding is nog niet volledig ten uitvoer gelegd, maar er wordt gewerkt aan betere uitvoering en monitoring. De regering heeft in mei 2014 wijzigingen van de wet ter bestrijding van discriminatie goedgekeurd. De Assemblee zal naar verwachting binnenkort het

“mensenrechtenpakket” behandelen, dat bestaat uit de wetsontwerpen inzake discriminatiebestrijding, gendergelijkheid en de ombudsman.

De nieuwe mensenrechten- en grondrechtenstrategie en het bijbehorende actieplan zullen waarschijnlijk na de goedkeuring van het mensenrechtenpakket aan de beurt komen. Het wetsontwerp inzake discriminatiebestrijding bevat een sanctiemechanisme dat in rechtsmiddelen voorziet voor personen wier mensenrechten zijn geschonden. Ten aanzien van de beslissing bij welke rechtbanken vorderingen inzake mensenrechten kunnen worden ingesteld, is de wet gebaseerd op de wet inzake de rechtbanken van 2013. De primaire wetgeving moet worden aangevuld met secundaire wetgeving. Het publiek moet worden ingelicht over de beschikbare rechtsmiddelen.

Kosovo is doorgegaan met de uitvoering van de strategie en het actieplan voor de integratie van de Roma, Ashkali en Egyptenaren, maar het tempo ligt laag. In 2013 is een tussentijdse evaluatie afgerond en een kaderdocument toegevoegd. Dat document bevat de prioriteiten voor de periode tot 2015. Aanhoudende inspanningen zijn vereist, met name wat betreft de toewijzing en uitbetaling van begrotingsmiddelen. Een grotere lokale inbreng blijft voor de uitvoering essentieel.

De Kosovaarse burgers ondervinden geen grote problemen wat de toegang tot reis- en identiteitsdocumenten betreft.

De Kosovaarse politie verzamelt gegevens inzake etnisch gemotiveerde misdrijven. Voor de periode van januari 2011 tot maart 2014 zijn 44 gevallen gemeld, waarvan er slechts twee tot een gerechtelijke uitspraak hebben geleid. Zestien zaken worden nog onderzocht en in zes gevallen zijn aanklachten ingediend. Kosovo dient een geharmoniseerde definitie van etnisch gemotiveerde incidenten op te stellen, die niet beperkt is tot de definitie in artikel 147 van het wetboek van strafrecht.

Kosovo heeft een aanzienlijke achterstand bij de afwikkeling van rechtszaken en in bepaalde rechtbankafdelingen zijn meer gespecialiseerde rechters nodig. Een efficiënter gerechtelijk apparaat met een toereikend aantal gespecialiseerde rechters kan de afhandeling van etnisch gemotiveerde zaken verbeteren.

Alle Kosovaarse gemeenten kennen een raad voor openbare veiligheid, behalve die in het noorden. Deze raden zijn raadgevende organen, die ook projecten voor openbare veiligheid ontwikkelen en uitvoeren. De raden werken grotendeels volgens het wettelijk kader, maar de kwaliteit van hun optreden is wisselend.

Aanbevelingen:

- de nieuwe wetten inzake discriminatiebestrijding en gendergelijkheid en de wijzigingen van de wet inzake de ombudsman als één wetgevingspakket goedkeuren en ten uitvoer leggen;
- zorgen dat de burgers duidelijke informatie kunnen krijgen over hun rechten en de beschikbare rechtsmiddelen wanneer hun mensenrechten zijn geschonden;
- doorgaan met de uitvoering op centraal en lokaal niveau van de strategie en het actieplan voor de integratie van de Roma, Ashkali en Egyptenaren;
- een geharmoniseerde definitie van etnisch gemotiveerde incidenten opstellen, die niet beperkt is tot de definitie in artikel 147 van het wetboek van strafrecht;
- zorgen dat de bevoegdheden en activiteiten van de gemeentelijke raden voor openbare veiligheid en de gemeenteraden elkaar niet overlappen.

7. CONCLUSIES

De Commissie heeft de uitvoering van het stappenplan voor visumliberalisering door Kosovo beoordeeld aan de hand van de door Kosovo ter beschikking gestelde informatie en relevante wetgevings- en beleidsdocumenten. De beoordeling is aangevuld met door de diensten van de Commissie georganiseerde evaluatiemissies ter plaatse, met medewerking van deskundigen van de lidstaten van de EU.

De Commissie is van oordeel dat Kosovo goede vorderingen heeft gemaakt met de uitvoering van het visumstappenplan. Overeenkomstig de aanbevelingen die in dit verslag en het begeleidende werkdocument van de diensten van de Commissie zijn opgenomen, moeten echter nog verdere inspanningen worden geleverd.

De Commissie zal Kosovo blijven helpen met de uitvoering van het stappenplan en actief toezien op de vervulling van alle relevante benchmarks, teneinde aan de medewetgevers verslag uit te brengen over de verdere vooruitgang in het kader van de dialoog inzake visumliberalisering.